Bel A?r?s? Fonksiyon Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bel A?r?s? Fonksiyon Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17479

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bel A?r?s? Fonksiyon Ölçe?i (BPFS), bireylerin ya?ad??? bel a?r?s? nedeniyle günlük ya?am aktivitelerinde kar??la?t?klar? fonksiyonel k?s?tlamalar? ve engellilik düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle a?r?n?n fonksiyon üzerindeki etkisini nicel olarak belirleyerek klinik de?erlendirme ve tedavi etkinli?inin izlenmesinde önemli bir rol oynamaktad?r. Sunulan bu giri?, ölçe?in 2017 y?l?nda Gökhan Mara? ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilen Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenirlik çal??mas?na odaklanmaktad?r.

Türkçe uyarlama çal??mas?, BPFS'nin uluslararas? alanda kabul görmü? yap?s?n? Türk popülasyonunda da geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullanabilmek için yap?lm??t?r. Çal??ma, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik standartlar?n? kar??lad???n? ve bu sayede bel a?r?s? hastalar?n?n fonksiyonel durumlar?n? de?erlendirmek için sa?lam bir araç sundu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Bel A?r?s?, Fonksiyonel K?s?tlama, Psikometrik De?erlendirme, BPFS, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarlama.

Yazarlar

Gökhan Mara? (Sorumlu Yazar), S. Ç?taker, J. Meray

Amaç

Bel A?r?s? Fonksiyon Ölçe?i'nin temel amac?, akut veya kronik bel a?r?s? ya?ayan hastalar?n a?r?dan kaynaklanan fonksiyonel yetersizlik düzeylerini objektif olarak ölçmektir. Bu ölçek, hastalar?n günlük hayatta yürüme, e?ilme, oturma gibi temel hareketlerde ya?ad?klar? zorluklar? de?erlendirerek tedavi öncesi ve sonras? durumlar?n? kar??la?t?rmaya olanak tan?r.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n spesifik amac? ise, orijinal BPFS'nin dilsel ve kültürel e?de?erlili?ini sa?layarak, Türkiye'deki sa?l?k profesyonelleri ve ara?t?rmac?lar taraf?ndan klinik ve akademik çal??malarda kullan?labilecek geçerli ve güvenilir bir araç sunmakt?r. Bu sayede, uluslararas? standartlarda bir de?erlendirme arac? yerel popülasyona kazand?r?lm??t?r.

Yap?

Ölçek, hastan?n alg?lad??? fonksiyonel k?s?tlamay? ölçen tek bir yap?y? (construct) hedef al?r. Bu yap?, bel a?r?s?n?n ki?inin fiziksel kapasitesi ve günlük ya?am aktivitelerini gerçekle?tirme yetene?i üzerindeki etkisini kapsar. BPFS, hastalar?n kendi bildirimlerine dayal? olarak, a?r?n?n neden oldu?u engellilik derecesini kantitatif bir skorla ifade etmeyi amaçlar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Fonksiyonel engellilik, sadece a?r?n?n ?iddetiyle de?il, ayn? zamanda bireyin bu a?r?yla ba?a ç?kma stratejileri ve çevresel faktörlerle de ili?kilidir. BPFS, bu karma??k yap?y? basit ve anla??l?r maddeler arac?l???yla yakalamaya çal???r ve böylece tedavinin odaklanmas? gereken spesifik fonksiyonel alanlar? belirlemeye yard?mc? olur.

Geçerlik

BPFS'nin Türkçe versiyonunun geçerli?i, özellikle e? zamanl? geçerlik (concurrent validity) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir. Bu süreçte, ölçek, bel a?r?s? fonksiyonelli?ini ölçmek için yayg?n olarak kabul görmü? di?er standart araçlarla kar??la?t?r?lm??t?r.

Geçerlik çal??mas?nda, hastalara e? zamanl? olarak iki temel disabilite ölçe?i uygulanm??t?r: **Roland Morris Disabilite Ölçe?i** (Roland Morris Disabilite Ölçe?i) ve **Oswestry Disabilite Ölçe?i** (Oswestry Disabilite Ölçe?i). BPFS'nin bu yerle?ik ve güvenilir ölçeklerle yüksek korelasyon göstermesi, Türkçe versiyonun da ayn? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve klinik aç?dan geçerli oldu?unu kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??mas?, test-tekrar test (test-retest) yöntemi kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. Bu yöntem, ölçe?in zaman içinde tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir.

Güvenirlik çal??mas? kapsam?nda, 66 hastadan olu?an bir örnekleme 7 günlük bir arayla Bel A?r?s? Fonksiyon Ölçe?i (BPFS) iki kez uygulanm??t?r. Elde edilen sonuçlar aras?ndaki yüksek korelasyon katsay?lar?, ölçe?in zaman içinde kararl? oldu?unu ve ölçüm hatalar?n?n dü?ük oldu?unu göstermi?tir. Bu bulgu, BPFS Türkçe versiyonunun klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?ini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte, Türkçe uyarlama çal??mas?na ait detayl? faktör analizi sonuçlar? belirtilmemi?tir. Ancak, psikometrik uyarlama çal??malar?nda faktör analizinin temel amac?, orijinal ölçe?in boyutluluk yap?s?n?n (tek boyutlu veya çok boyutlu) hedef dildeki örneklemde de korundu?unu do?rulamakt?r.

BPFS'nin orijinal versiyonunun faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerlili?ini koruyup korumad???, genellikle aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizi teknikleri kullan?larak incelenir. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi temel fonksiyonel k?s?tlama alanlar?na yüklendi?ini göstererek yap?sal geçerli?e katk?da bulunur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Anketi

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çal??mas?), Orijinal dili (Genellikle ?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Bel a?r?s? ?ikayeti olan hastalar

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Güvenirlik çal??mas? 66 hasta üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Klinik ve ara?t?rma amaçl? fonksiyonel durum de?erlendirmesi.

Anahtar Kelimeler

Fiziksel T?p, Rehabilitasyon, A?r? Yönetimi, Fonksiyonel De?erlendirme, Bel A?r?s?, Gökhan Mara?, BPFS.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?il

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Kullan?m izni ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Gökhan Mara? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?l? (Uyarlama): 2017

Kaynaklar

Mara?, G., Ç?taker, S.,& Meray, J. (2017). *Back Pain Function Scale (BPFS)'in Türkçe versiyon geçerlik ve güvenirlik çal??mas?*. Adnan Menderes Üniversitesi 1. Uluslararas? Sa?l?k Bilimleri Kongresi, içinde (ss. 43). Ayd?n: Adnan Menderes Üniversitesi.

Ek Bilgi: Ölçe?in orijinal PDF belgesi bu adresten indirilebilir: back-pain-function-scale-bpfs-

ARABPSYCHOLOGY.COM

toad.pdf

Bel A?r?s? Fonksiyon Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bel A?r?s? Fonksiyon Ölçe?i'nin orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, ölçe?in fonksiyonel k?s?tlamay? ölçme amac?na uygun olarak günlük ya?am aktivitelerine yönelik ifadeler içermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM